

DWARSLAESIE
ORGANISATIE
NEDERLAND

Strategisch Meerjarenplan 2019-2022 Inclusief jaarplan 2019

Definitieve versie d.d. 1 juli 2019

Inhoudsopgave

1. Waaron dit strategisch meerjarenplan 2019-2022	2
Trends	2
Missie	3
Visie	3
2.Strategische doelen	4
Doel 1: Lotgenotencontact afgestemd op de behoefte van de achterban.....	4
Met als resultaat in 2022:.....	4
Activiteiten die we in 2019 doen om dit doel te bereiken:.....	4
Doel 2: Hét platform voor informatie over een laesie	6
Met als resultaat in 2022:.....	6
Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:	6
Doel 3: Leden voelen zich bij de belangenbehartiging goed vertegenwoordigd	8
Met als resultaat in 2022:.....	8
Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:	8
Doel 4: Het perspectief van mensen met een laesie succesvol inbrengen bij onderzoek en innovatie.....	11
Met als resultaat in 2022	11
Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:	11
Doel 5: Een gezonde en actieve vereniging.....	12
Met als resultaat in 2022:.....	12
Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:	12
Lijst met afkortingen.....	14

1. Waarom dit strategisch meerjarenplan 2019-2022

Dit strategisch meerjarenplan is opgesteld omdat Dwarslaesie Organisatie Nederland (DON) helder wil zijn over waar ze voor staat en welke doelen zij nastreeft. Het beschrijft kort en krachtig de ambities van DON en geeft aan welke maatschappelijke impact zij wil hebben bereikt in 2022.

Het meerjarenplan bouwt verder door op de in het verleden behaalde resultaten en de goede samenwerkingsrelaties die DON in de loop der jaren heeft opgebouwd.

De uitkomsten van de in 2018 door DON uitgevoerde online achterbanraadpleging onder leden en niet-leden, "Verbinding maken met je achterban", zijn mede bepalend voor het opstellen van het meerjarenplan. Ook benoemen we een aantal trends die mede bepalend zijn voor de koers van DON.

Met het omschrijven van de maatschappelijke impact sluit DON aan bij het nieuwe beleidskader subsidiëring patiënten- en gehandicaptenorganisaties 2019-2022. In samenhang met het meerjarenplan is het jaarplan 2019 ontwikkeld. Hierin staat welke stappen er in 2019 worden gezet om bij te dragen aan het realiseren van de strategische doelen in 2022. Ook voor de jaren 2020, 2021 en 2022 zal steeds zo'n jaarplan worden opgesteld.

We beseffen dat de ambitie van het jaarplan 2019 hoog is. Het slagen hangt onder andere af van de medewerking van alle betrokkenen, zowel intern als extern.

N.B. Daar waar in de tekst wordt gesproken over mensen met een laesie bedoelen we mensen met een dwarslaesie of caudalaesie.

Trends

De samenstelling van de laesie-patiëntenpopulatie verandert. Er is steeds vaker sprake van een incomplete dwarslaesie. De gemiddelde leeftijd van mensen met een nieuwe laesie is sterk gestegen; zo is inmiddels meer dan 50% van de mensen met een nieuwe laesie 60+. Ook is steeds vaker sprake van een medische oorzaak van een laesie. Dit vraagt om afstemming van de behandeling van het onderliggende ziektebeeld (bijv. een tumor of bloeding in het ruggenmerg) en de hieruit voortgekomen laesie.

De levensverwachting van mensen in Nederland neemt toe, zo ook onder mensen met een laesie. Ook de toenemende levensverwachting roept vragen op over afstemming van de gezondheidsklachten die het gevolg zijn van een laesie en "reguliere" ouderdomsklachten.

Er zijn ook veranderingen in het zorglandschap die aandacht vragen. De toegang tot passende zorg staat onder druk door de toenemende aandacht voor de kosten. De discussie over de kosten van de zorg in Nederland zal nog verder verscherpen.

Toegang tot passende zorg en hulpmiddelen, de best mogelijke laesiezorg in 1e, 2e en 3e lijn, eigen bijdragen WMO, Wlz en Zvw, de bekostiging van innovaties zoals het exoskelet en andere toekomstige innovaties, brengen de nodige uitdagingen met zich mee.

Missie

DON stáát voor optimale kwaliteit van zorg én leven voor mensen met een dwarslaesie of caudalaesie en hun naasten.

Visie

Iedereen met een laesie moet kunnen rekenen op een inclusieve samenleving en op financiële en fysieke bereikbaarheid van revalidatie, zorg, hulpmiddelen en voorzieningen, met als resultaat goede kwaliteit van zorg, volwaardige maatschappelijke participatie, eigen regie waar mogelijk en voldoende begeleiding waar nodig.

Wij zijn een vereniging van en voor mensen met een dwarslaesie of caudalaesie en hun naasten. We wisselen ervaringen uit, delen kennis, informatie, bieden ondersteuning en advies.

Onze basis is ervaringskennis. Wij verzamelen en delen die ervaringskennis en zetten haar in via goede, begrijpelijke informatie en waardevolle diensten. We organiseren ontmoetingen én platforms voor ervaringsuitwisseling en advisering. We werken nauw samen met de in dwarslaesie en caudalaesie gespecialiseerde revalidatiecentra, met onderzoekers en laten onze stem horen bij zorgverzekeraars, maatschappelijke organisaties en in de politiek.

2.Strategische doelen

Doel 1: Lotgenotencontact afgestemd op de behoefte van de achterban

Dwarslaesie Organisatie Nederland (DON) voorziet in verschillende vormen van lotgenotencontact tussen mensen met een laesie en hun naasten, ter ondersteuning van elkaar, afgestemd op de behoefte van haar achterban.

Met als resultaat in 2022:

- a. Lotgenotencontact vindt plaats:
 - In alle in dwarslaesie en caudalaesie gespecialiseerde centra.
 - Tijdens regionale en landelijk georganiseerde bijeenkomsten.
- b. Elke persoon met een laesie kan contact maken met een lotgenoot in de buurt.
- c. Elke persoon met een laesie kan online contact maken met een lotgenoot en/of met een groep lotgenoten.

Activiteiten die we in 2019 doen om dit doel te bereiken:

1. In alle in dwarslaesie en caudalaesie gespecialiseerde centra zijn DON-contactpersonen actief in lotgenotencontact:
 - a. DON-contactpersonen draaien mee in de voorlichting Weer op Weg en delen hun opgedane ervaring en kennis.
 - b. DON zorgt voor continuïteit in aanwezigheid van DON-contactpersonen.
 - c. DON-contactpersonen organiseren laagdrempelige, informele mogelijkheden tot contact met lotgenoten zoals een inloopavond of themabijeenkomst.
 - d. DON-contactpersonen stemmen hun activiteiten af met de betrokken behandelteams.
 - e. DON biedt de contactpersonen de benodigde (na)scholing en begeleiding om hun ervaringsdeskundigheid op een adequate wijze in te kunnen zetten. Deze (na)scholing is niet vrijblijvend.
 - f. DON werkt samen met Hogeschool Utrecht, Revalidatiecentrum De Hoogstraat, Kenniscentrum Revalidatiekunde en andere patiëntenorganisaties aan een competentieprofiel voor ervaringsdeskundigen en het ontwikkelen van een scholingsprogramma.
 - g. In alle in dwarslaesie gespecialiseerde centra is ten minste één betaalde ervaringsdeskundige met een dwarslaesie in loondienst; deze wordt ingezet voor (het organiseren van) lotgenotencontact en werkt daarbij goed samen met de DON-contactpersonen.
 - h. DON heeft in 2019 tweemaal een overleg met alle betaalde ervaringsdeskundigen.

2. Organiseren van lotgenotencontact voor partners, naasten, kinderen van ouders en ouders van kinderen met een laesie:
 - a. De werkgroep partners organiseert tweemaal per jaar een landelijke bijeenkomst voor partners. Daarnaast biedt de werkgroep tijdens regionale bijeenkomsten een workshop aan voor partners.
 - b. DON onderzoekt of er behoefte is aan lotgenotencontact voor ouders van kinderen met een laesie.

3. Het stimuleren van interactief lotgenotencontact:
 - a. Het stimuleren van het gebruik van de huidige interactieve mogelijkheden.
 - b. DON onderzoekt de behoefte aan interactief lotgenotencontact onder de groep jongeren met een laesie.
 - c. Het Dwarslaesieforum en de Ervaringsdeskundigenpagina op de website worden door de daarvoor aangestelde moderator onderhouden.

DON maakt in 2019 zichtbaar aan haar leden en strategische partners wat is bereikt op het gebied van lotgenotencontact.

Voor de organisatie van lotgenotencontact zijn er op de doelgroep gerichte werkgroepen ingesteld zoals de werkgroep:

- Caudalaesie
- Hoge dwarslaesie
- Lopers met een laesie
- Partners
- Ouders van
- Evenementen

DON onderzoekt of er behoefte is aan nieuwe werkgroepen:

- Jongeren
- Kinderen van

Doel 2: Hét platform voor informatie over een laesie

Dwarslaesie Organisatie Nederland (DON) is hét platform voor (het verzamelen en verspreiden van) informatie over (leven met) een laesie.

Met als resultaat in 2022:

- a. Mensen met een laesie en hun naasten vinden op één plek alle informatie over (het leven met) een laesie.
- b. Mensen met een laesie en hun naasten worden goed en betrouwbaar geïnformeerd over alle aspecten van het leven met een laesie.
- c. Mensen met een hoge laesie, rollers en lopers met een laesie vinden alle voor hen geldende specifieke informatie overzichtelijk op één plek.
- d. Ook mensen die niet behoren tot een hierboven beschreven doelgroep, zoals professionals, werkgevers, studenten, kunnen alle relevante informatie vinden.
- e. Mensen die informatie vragen aan DON ervaren dat deze informatie goed aansluit op hun vraag.

Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:

1. Organiseren van ten minste één regionale bijeenkomst en een landelijke dag voor het geven van informatie en het uitwisselen van ervaringen.
2. Verspreiden van informatiepakketten in de in dwarslaesie gespecialiseerde centra onder revalidanten met een nieuwe laesie.
3. Samen met behandelaars actualiseren van de voorlichting Weer op Weg die in de gespecialiseerde revalidatiecentra aan de revalidanten met een nieuwe laesie wordt aangeboden.
4. Actualiseren van bestaande folders “Dwarslaesie” en “Caudalaesie”.
5. Uitbrengen van nieuwe folders:
 - a. (Digitale) brochure “Voeding, gewicht en gezondheid voor mensen met een dwarslaesie”.
 - b. Informatiefolder “Rollend op reis”.
 - c. Tips & Tricks bij aanvragen hulpmiddelen, zorg en voorzieningen.
6. Aanbieden van DON infolijn, telefonisch en via e-mail.
7. Uitbrengen van het Dwarslaesie Magazine: uitgave 4 x per jaar, gratis aan leden, donateurs en relaties.

8. Uitbrengen van digitale nieuwsbrief, 12 x per jaar aan leden, donateurs, sponsors en relaties.

9. Verspreiden van actuele informatie via sociale media (Facebook, Twitter en vanaf 2019 ook Instagram), minimaal 3 berichten per week.

10. Website

Voor de website is de hoogste prioriteit: het opzetten van een webredactie.

Een volledige en goed functionerende webredactie met voldoende menskracht is een voorwaarde om de volgende doelen te realiseren:

- a. Alle hoofdstukken worden opnieuw ingedeeld en voorzien van actuele informatie indien nodig.
- b. Vrijwillige moderators zorgen voor continuïteit en onderhoud van het Dwarslaesieforum, Ervaringsdeskundigen en Expertpanel.
- c. De webredactie zorgt voor het dagelijks onderhoud van de website zodat deze 24/7 bezocht kan worden.
- d. De Dwarslaesiewiki heeft een eigen redacteur en zorgt voor onderhoud en actuele informatie.
- e. Plaatsen van actueel (organisatie)nieuws op de homepage.
- f. Afstemmen van verspreiding van informatie door redacties van de website en het magazine.
- g. Verkennen mogelijkheden voor het bevorderen van interactief contact en het delen van informatie en ervaringen op de website.
- h. Actualiseren pagina hulpmiddelen met relevante links naar platforms waarop actuele (technologische) innovaties staan vermeld.
- i. Verkennen van mogelijkheden voor het opzetten van een “marktplaats” hulpmiddelen.
- j. Aanbieden van informatie via de DON-webshop.
- k. Aanbieden van (nieuwe) folders en brochures via de website
 - (Digitale) brochure “Voeding, gewicht en gezondheid voor mensen met een dwarslaesie”.
 - Informatiefolder “Rollend op reis”.
 - Tips & Tricks bij aanvragen hulpmiddelen, zorg en voorzieningen.
- l. Starten met behoeftepeiling naar andere interactieve diensten, zoals meer beeldmateriaal in plaats van tekst, webcasts.

11. Capaciteit vinden voor het ontwikkelen van een informatieve brochure voor huisartsen met uitleg, tips en adviezen over dwarslaesie/caudalaesie, voorkómen/behandeling van (secundaire) stoornissen en het herzien van de brochure “dwarslaesie en ziekenhuisopname” met tips en adviezen over voorkómen/behandeling van (secundaire) stoornissen.

12. DON maakt in 2019 zichtbaar aan haar leden en strategische partners wat is bereikt op het gebied van (het uitwisselen van) informatie.

Doel 3: Leden voelen zich bij de belangenbehartiging goed vertegenwoordigd

Dwarslaesie Organisatie Nederland (DON) behartigt de belangen van mensen met een dwarslaesie of caudalaesie en hun naasten.

Met als resultaat in 2022:

- a. Leden voelen zich goed vertegenwoordigd door DON.
- b. Mensen met een laesie en hun naasten ervaren een goede kwaliteit van zorg en leven.
- c. Mensen met een laesie en hun naasten ervaren een goede toegang tot passende zorg.
- d. Mensen met een laesie ervaren dat bij de keuze van wonen hulpmiddelen en voorzieningen hun wensen en behoeften het uitgangspunt zijn.
- e. Mensen met een laesie ervaren voldoende mogelijkheden voor het voeren van eigen regie.
- f. De structuur van de in laesies gespecialiseerde revalidatie is toekomstbestendig en heeft de goede balans gevonden tussen enerzijds de voor blijvende vernieuwing en borging van kwaliteit noodzakelijke schaalgrootte en anderzijds de voor bereikbaarheid van alle mensen met een laesie vereiste regionale spreiding. Samenvattend: Dichtbij waar het kan, verder weg waar het moet.

Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:

1. DON zet actief in op belangenbehartiging bij belangrijke knelpunten op het gebied van laesiezorg.
2. DON denkt actief mee over en sluit zorgvuldig de juiste strategische coalities om zorg en revalidatie voor mensen met een dwarslaesie of caudalaesie van goede kwaliteit betaalbaar te houden.
3. DON maakt zich sterk voor een inclusieve samenleving voor mensen met een laesie. Belangrijke begrippen daarbij zijn non-discriminatie, participatie, gelijke kansen, toegankelijkheid en respect voor de waardigheid en persoonlijke autonomie.
 - DON werkt samen met PF NL, Ieder(in) en Per Saldo om de toegang tot passende zorg en hulpmiddelen voor de doelgroep te realiseren, zoals op het gebied van (Wmo) hulpmiddelen, woningaanpassing, zorg thuis en intramurale zorg.
 - DON werkt samen met andere partijen op het gebied van revalidatie- en mobiliteitshulpmiddelen en bijbehorende dienstverlening zoals andere patiënten- en belangenorganisaties, de VNG en Firevaned, de branchevereniging voor aanbieders van revalidatie- en mobiliteitshulpmiddelen en bijbehorende dienstverlening. Zo wordt er gericht ingezet op voortzetting van eerdere samenwerking omtrent het verbeteren van hulpmiddelen en woningaanpassingen vanuit de Wmo en is DON betrokken bij het creëren van oplossingen voor de domeinoverstijgende aandachtspunten bij hulpmiddelen.

- DON verzet zich in samenwerking met leder(in) en andere patiëntenorganisaties tegen hoge eigen betalingen en stapeling van kosten verband houdend met een handicap.
4. DON start samen met de gespecialiseerde dwarslaesierevalidatiecentra, het NVDG, de VRA en de bijzonder hoogleraar Revalidatiegeneeskunde met de ontwikkeling van een plan van aanpak voor “Toekomstbestendige Dwarslaesiezorg”.
- Belangrijke thema’s hierbij zijn:
- Afspraken over samenwerking op gebied van onderzoek en ontwikkeling.
 - Bereikbaarheid en doelmatigheid van zorg.
 - Afspraken over verhoging kwaliteit patiëntenzorg.
 - Versterking ketenzorg.
 - Realisatie duurzame nazorg.
 - Aangepast revalidatieprogramma voor de kwetsbare patiënt met een dwarslaesie.
 - Afspraken over de inrichting van het (toekomstige) zorglandschap, zowel fysiek als technologisch.
- Hierbij rekening houdend met:
- De eisen, wensen en mogelijkheden van de specifieke doelgroepen.
 - De noodzakelijke voorwaarden voor zorgvernieuwing en medische en technologische innovatie.
5. DON initieert samen met NVDG een programma gericht op het vergroten van awareness in de 1^e en 2^e lijnszorg ten behoeve van vroegtijdige signalering c.q. diagnostiek van een caudalaesie.
6. DON onderzoekt de mogelijkheden voor een dwarslaesie- en caudalaesienetwerk: een landelijk netwerk van zorgverleners die gespecialiseerd zijn in het behandelen en begeleiden van mensen met een dwarslaesie of caudalaesie. Met als doel: iedereen met een dwarslaesie of caudalaesie kan dichtbij huis de allerbeste zorg krijgen. Dichtbij daar waar kan, ver weg daar waar moet.
7. Kwaliteitsstandaarden, richtlijnen, protocollen en behandelkaders
- DON realiseert accordering van de afgeronde revisie van de in 2013 - op initiatief van DON - in het Register van Zorginstituut Nederland opgenomen [Zorgstandaard Dwarslaesie \(ZD\)](#).
 - DON benadert samen met NVDG actief de VRA en het Kenniscentrum Federatie Medisch Specialisten (FMS) om te werken aan integratie van de ZD en het VRA/[NVDG Behandelkader Dwarslaesie](#).
 - DON maakt zich sterk voor de door alle betrokken partijen overeengekomen nadere uitwerking van de in 2017 in het Register van het Zorginstituut Nederland (ZiNL) opgenomen richtlijn kwaliteit [Continentiehulpmiddelenzorg](#), alsmede voor de implementatie en actualisering hiervan.
 - DON volgt nauwgezet de tijdige en volledige implementatie van de [Richtlijn Dwarslaesierevalidatie](#).
 - DON maakt zich samen met de samenwerkingspartners sterk voor de implementatie van het NVDG Nazorgprotocol en voor de vernieuwing ervan op basis van voortschrijdend inzicht.

- DON werkt mee aan het opstellen van de kwaliteitsstandaard Decubitus, als herziening van de “Richtlijn preventie en behandeling van decubitus” uit 2011.
8. Strategische samenwerkingsverbanden:
DON werkt samen met strategische partners waaronder NVDG, Ieder(in), PF NL, Per Saldo, VRA, RN, V&VN, VWS, VNG, zorgverzekeraars, zorgkantoren, ZN, ZiNL en internationaal met ESCIF.
 9. DON maakt in 2019 zichtbaar aan haar leden en strategische partners wat is bereikt op het gebied van belangenbehartiging.

Doel 4: Het perspectief van mensen met een laesie succesvol inbrengen bij onderzoek en innovatie

Dwarslaesie Organisatie Nederland (DON) stimuleert onderzoek en innovatie op het gebied van dwarslaesie(revalidatie)zorg, voorzieningen en hulpmiddelen.

Met als resultaat in 2022

- a. Dwarslaesiezorg en -revalidatie in Nederland behoort tot de “innovators” of “early adopters”, over de volle breedte van het werkgebied, zoals: technologie, herstel/genezing, eHealth, zorgorganisatie.
- b. Er is een nationaal O&O-programma Dwarslaesiezorg en -revalidatie ontwikkeld en geïmplementeerd.
- c. Mensen met een laesie ervaren dat zij voldoende geïnformeerd zijn over innovaties op het gebied van dwarslaesiezorg en hulpmiddelen.
- d. Er zijn verschillende eHealth en e-revalidatie toepassingen die het leven van mensen met een laesie ondersteunen.
- e. DON draagt actief bij aan de voortzetting van de leerstoel na het verlopen van de tweede termijn op 1 mei 2024.

Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:

1. DON participeert actief vanuit patiëntperspectief bij de voor mensen met een laesie belangrijkste wetenschappelijke onderzoeken, maximaal vier per jaar.
2. Potentiële onderzoeken worden door de DON-werkgroep onderzoek beoordeeld aan de hand van de volgende criteria: heldere doelen, zinvol voor (een deel van) onze achterban en enig zicht op resultaat.
3. DON zet zich actief in voor de totstandkoming van een nationaal onderzoeksprogramma Dwarslaesiezorg en -revalidatie.
4. DON verzamelt en deelt actief informatie over belangrijke innovaties en onderzoeken met haar achterban.
5. Bijzondere leerstoel dwarslaesierevalidatie bij de Medische Faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen.
 - DON onderhoudt de contacten en stimuleert/ondersteunt alle werkzaamheden die nodig zijn om van deze bijzondere leerstoel een succes te maken.
6. DON maakt in 2019 zichtbaar aan haar leden en strategische partners wat is bereikt op het gebied van onderzoek en innovatie.

Doel 5: Een gezonde en actieve vereniging

Dwarslaesie Organisatie Nederland (DON) wordt herkend en erkend als dé vereniging van en voor mensen met een dwarslaesie of caudalaesie en hun naasten.

Met als resultaat in 2022:

- a. Een gedegen en transparante organisatie waarbij alle functies en activiteiten zijn beschreven, inclusief taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- b. Er zijn 70 actieve vrijwilligers om de ambitie waar te maken.
- c. DON is een financieel gezonde vereniging met voldoende liquide middelen en kan expertise inhuren indien nodig.
- d. DON heeft 1750 leden en donateurs.
- e. De inkomsten uit sponsoring bedragen ten minste €70.000,-.
- f. DON werkt samen met andere verenigingen op thema's en vraagstukken die aandoeningoverstijgend zijn.

Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd om dit doel te bereiken:

1. Potentiële vrijwilligers voortkomend uit online onderzoek nabellen en enthousiasmeren. Het aantal vrijwilligers stijgt ten minste met acht personen.
2. Binden van huidige vrijwilligers door actief contact te onderhouden en een vrijwilligersdag te organiseren.
3. Ontwikkelen van een "klussenaanbod" via website en sociale media: concreet beschreven klussen/projecten waar vrijwilligers voor nodig zijn.
4. Actief leden/donateurs werven en behouden:
 - a. Werven:
 - In de in dwarslaesie gespecialiseerde revalidatiecentra.
 - Tijdens de landelijke en regionale bijeenkomsten.
 - Door de inzet van Google Ads voor non-profitorganisaties.
 - Het optimaliseren van de doneerpagina op de website.
 - b. Behouden:
 - Door bij opzegging de leden te bellen.
 - Actief leden behouden bij opzegging.
5. Actief sponsoren werven en behouden door:
 - a. Actief relatiebeheer (bellen en bezoeken).
 - b. Plan van aanpak acquisitie nieuwe sponsoren.
6. Starten met het (her)beschrijven van alle activiteiten die in de vereniging plaatsvinden.
7. Starten met het (her)beschrijven van functieprofielen, inclusief taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
8. Starten met het beschrijven van een intern en extern communicatieplan (zichtbaarheid).
9. Starten met het evalueren/doorlichten van de bestaande werkgroepen op efficiëntie en effectiviteit. Vervolgens plan van aanpak maken ter verbetering.
10. Starten met ontwikkelen cursus voor nieuwe vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.

11. DON maakt in 2019 zichtbaar aan haar leden en strategische partners wat is bereikt op het gebied van lotgenotencontact.

Lijst met afkortingen

DON	Dwarslaesie Organisatie Nederland
ESCIF	European Spinal Cord Injury Federation
FMS	Federatie Medisch Specialisten
Ieder(in)	Koepelorganisatie van mensen met een lichamelijke handicap, verstandelijke beperking of chronische ziekte. Behartigt de belangen van meer dan twee miljoen mensen
ISCoS	International Spinal Cord Society
NVDG	Nederlands Vlaams Dwarslaesie Genootschap
PF NL	Patiëntenfederatie Nederland, vertegenwoordigt ruim 200 patiëntenorganisaties en maakt zich sterk voor mensen die zorg nodig hebben
RN	Revalidatie Nederland
V&VN	Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRA	Vereniging Revalidatie Artsen
VWS	Volksgezondheid Welzijn en Sport
Wlz	Wet langdurige zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZD	Zorgstandaard Dwarslaesie
ZN	Zorgverzekeraars Nederland
ZiNL	Zorginstituut Nederland
Zvw	Ziektekostenverzekeringwet